

N:o 159.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående beredande af pension från allmänna indragningsstaten åt t. f. verkmästaren af första klassen vid fortifikationen Johan Emil Wahlströms änka Augusta Charlotta Wahlström, född Vestberg; gifven Stockholms slott den 8 april 1910.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att t. f. verkmästaren af första klassen vid fortifikationen Johan Emil Wahlströms änka Augusta Charlotta Wahlström, född Vestberg, må för sin återstående lifstid, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förblifver, från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 300 kronor, att beräknas och utgå från och med år 1909.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

O. B. Malm.

*Utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 8 april 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: HEDERSTIERNA,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD,
MALM,
LINDSTRÖM,
NYLANDER,
VON SYDOW.

Departementschefen, statsrådet Malm, anförde vidare:

»Vid 1905 års Riksdag föreslog Kungl. Maj:t, att t. f. verkmästaren af första klassen vid fortifikationen Johan Emil Wahlström måtte beredas en årlig pension af 1,000 kronor å allmänna indragningsstaten.

Wahlström, som var född år 1842, hade alltsedan år 1886 varit anställd vid ingenjörtruppernas verkstäder. Sedan verkmästarbeställningarna vid fortifikationen enligt 1901 års Riksdags beslut uppförts å stat samt de därmed förenade löneförmånerna af 1902 års Riksdag reglerats, hade Wahlström anmält sig såsom sökande till en af nämnda beställningar, hvilken han från början af år 1902 uppehållit på förordnande. Som emellertid Wahlström ansågs för gammal för att med hänsyn till förvärfvande af pensionsrätt kunna anställas på ordinarie stat, hade han år 1903 förordnats att tillsvidare, så länge han befundes kunna på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina åligganden, dock högst intill fyllda 65 år, bestrida en verkmästarbeställning, mot åtnjutande af de därför i stat uppförda aflöningsförmåner, hvilka enligt 1904 års stat uppgingo till sammanlagdt 1,750 kronor för år.

Genom olyckshändelse den 27 januari 1904 hade emellertid Wahlström skadats å vänstra ögat, hvilken skada så påskyndade försvagandet af hans redan förut mindre goda synförmåga, att han, som dock dessförinnan med utmärkt skicklighet och nit fullgjort sina åligganden, redan den 8 november samma år måste entledigas från sitt förordnande. Olyckshändelsen hade inträffat, då Wahlström å Göta ingenjörkårs smidesverkstad var sysselsatt med smärgling af ett järnstycke, i det att ett smärgelkorn inslungats i hans vänstra öga, utan att han själf eller annan varit vållande därtill. Af företedda läkarbetyg framgick, att Wahlström sedan flera år lidit af kroniskt synnervslidande å båda ögonen med småningom tilltagande nedsättning af synförmågan, att en akut stegring af denna sjukdom å vänstra ögat uppträdt i sammanhang med den skada, för hvilken Wahlström varit utsatt, att Wahlström i följd häraf blifvit blind å vänstra ögat samt att han sedermera blifvit fullständigt blind och till följd däraf vore urståndsatt att genom arbete försörja sig.

Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts ofvannämnda förslag till pension åt Wahlström.

Sedan Wahlström den 2 juli 1908 afidit, har hans änka, Augusta Charlotta Wahlström, född Vestberg, anhållit, att henne måtte beredas pension.

Till stöd för ansökningsen har änkan Wahlström, som är född år 1846, åberopat handlingar, utvisande, att hon befinner sig i torftiga omständigheter, men det oakadt har att draga försorg om en dotterdotter, samt att hon af sina barn icke kan påräkna någon hjälp, enär dessa befinna sig i sådana lefnadsvillkor, att de för sin egen utkomst behöfva, hvad de genom sitt arbete förtjäna. Själf är hon mindre arbetsför och åtnjuter på grund häraf alltsedan den 1 november 1908 fattigunderstöd från Karlsborgs kommun.

Direktionen öfver arméns pensionskassa har upplyst, att mannen Wahlström icke kunnat under sin lifstid förvärfva delaktighet i arméns nya änke- och pupillkassa, enär han icke varit utnämnd till utan endast på förordnande för begränsad tid innehaft sin befattning såsom verkmästare på fortifikationens stat; änkepensionsbeloppet, beräknadt å verkmästares (numera tygverkmästares) lön utan ålderstillägg eller 1,200 kronor, utgjorde 300 kronor årligen.

Fortifikationsbefälhafvaren på Karlsborgs fästning har tillstyrkt änkan Wahlströms ansökningsen under åberopande af ett intyg, däri bataljonsläkaren S. R. Erhardt, som vid flera tillfällen vårdat mannen Wahlström

under åren efter förut berörda olycksfall, förklarar det ligga nära till hands antaga, att olycksfallet påskyndat Wahlströms död. Vidare har fortifikationsbefälhafvaren vid sitt yttrande fogat en handling, däri tvenne verkmästare, hvilka under 18 år samarbetat med mannen Wahlström å Göta ingenjörkårs verkstäder, intyga, att denne till år 1904, då han drabbades af olyckshändelsen, åtnjutit god hälsa och varit mycket arbetsför; att de efter olyckshändelsen och sedan Wahlström blifvit blind, ofta besökt honom och hört honom då klaga öfver en våldsam hufvudvärk; att hans krafter hade syntts dem hastigt aftaga, säkerligen till följd af den tvungna overksamheten, och att olycksfallet enligt deras förmenande i afsevärd grad påskyndat hans död.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har hemställt om en årlig pension åt änkan Wahlström af 300 kronor å allmänna indragningsstaten, beräknad från och med år 1909, enär det af handlingarna framginge, att verkmästaren Wahlströms år 1908 timade död med all sannolikhet påskyndats af det svaghetstillstånd, hvori han försatts genom ofvan omförmälda olycksfall och dess följder.

Häremot har *statskontoret* icke haft annat att erinra än att i detta fall, liksom i andra dylika, borde stadgas, att pensionen skulle utgå endast så länge pensionstagaren förblefve i sitt nuvarande änkestånd.

Med anledning af hvad myndigheterna hemställt, får jag tillstyrka, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att t. f. verkmästaren af första klassen vid fortifikationen Johan Emil Wahlströms änka Augusta Charlotta Wahlström, född Vestberg, må för sin återstående lifstid, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förblifver, från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 300 kronor, att beräknas och utgå från och med år 1909.»

Till denna departementschefens, af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall; och skulle till Riksdagen aflåtas proposition af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Erik von Horn.